

ORTADOğU GÜNDEMİ

18-24 Temmuz 2022

2022

■ SURİYE GÜNDEMİ

• Uluslararası Gündemde Suriye

Türkiye, İran ve Rusya arasında Tahran Uluslararası Konferans Salonu'nda düzenlenen "Astana Formatında Yedinci Üçlü Zirve Toplantısı"nın ardından Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, İran Cumhurbaşkanı Reisi ve Rusya Devlet Başkanı Putin'in ortak açıklaması yayımlandı. Türkiye-İran-Rusya ortak bildirisinde, "Suriye'nin çeşitli bölgelerindeki terör örgütleri ve bunlarla iltisaklı farklı isimlerdeki grupların artan varlık ve faaliyetlerini kınamışlardır" ifadelerine yer verildi. Liderlerin, ayrıca son uluslararası ve bölgesel gelişmeleri ele aldıkları ve Astana sürecinin, Suriye krizinin barışçıl ve sürdürülebilir çözümündeki öncü rolüne vurgu yaptıkları kaydedildi.¹

Birleşmiş Milletler (BM) Silahsızlanma Yüksek Temsilcisi Izumi Nakamitsu, Suriye'deki kimyasal silahlar programı dosyasında "hiç ilerleme kaydedilmediğini" açıkladı. Nakamitsu, Suriye hükûmetine Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü ile iş birliği yapma çağrısında bulundu.²

BM Silahlı Çatışmalarda Çocuklar Özel Temsilcisi Virginia Gamba, özellikle son zamanlarda Suriye, Somali, Burkina Faso ve Çad Gölü Havzası gibi silahlı çatışmaların devam ettiği bölgelerde artan çocuk kaçırma olaylarına dikkati çekti. Gamba; Suriye, Somali, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Burkina Faso ve Çad Gölü Havzası bölgesinin 2020 ve 2021 yıllarında kaçırılan çocuk sayısı bakımından ilk 5 sırada yer aldığını ifade etti.³

Avrupa Birliği (AB) ve Suriye merkezli özel havayolu şirketi Cham Wings temsilcileri 20 Temmuz Çarşamba günü göçmenlerin AB ülkelerine sızmasına yardım ettiği ithamları ile kara listeye alınan Cham Wings'e uygulanan yaptırımların kaldırıldığını açıkladı. AB sözcüsü yaptığı açıklamada, AB dış politika sorumlusu Josep Borrell'in 18 Temmuz'da şirketin yaptırım uygulanan şirketler listesinden çıkarılması kararını imzaladığını söyledi.⁴

• Suriye Rejimi

Suriye resmî haber ajansı SANA'nın askerî bir kaynağa dayandırdığı haberinde, İsrail'in 22 Temmuz Cuma gecesi işgal altındaki Golan yönünden Şam yakınlarındaki bazı noktaları hedef aldığı ve hava savunma sistemlerinin bazı füzeleri düşürdüğü ifade edildi. Askerî kaynak, İsrail'in hava saldırısının 3 rejim askerinin ölümüne, 7 askerinin yaralanmasına ve maddi kayıplara yol açtığını bildirdi.⁵

1 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/turkiye-iran-rusya-ortak-bildirisinde-suriyede-teror-orgutlerinin-artan-varlik-ve-faaliyetleri-kinandi/2640954>

2 <https://turkish.aawsat.com/home/article/3769661/bm-yuksek-temsilcisi-suriyedeki-kimyasal-silahlar-dosyasinda-ilerleme-durdu>

3 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/bm-silahlı-catisma-yasanan-5-ulkede-artan-cocuk-kacirilmalarına-dikkati-cekti/2639681>

4 <https://turkish.aawsat.com/home/article/3769131/ab-suriye-cham-wings-havayolları-sirketine-yonelik-yaptirim-lari-kaldiriyor>

5 <https://turkish.aawsat.com/home/article/3772651/İsrail'-şam'-düzenlediği-hava-saldırısında-3-rejim-askeri-öldü-7-asker>

• Fırat'ın Doğusu

ABD Dışişleri Bakanlığı İnsan Kaçakçılığı Raporu'nda, YPG/PKK terör örgütünün Irak ve Suriye'de çatışmalarda kullanmak üzere çok sayıda çocuğu zorla silahlı kadrosuna kattığı belgelendi. Raporun Suriye ile ilgili bölümünde YPG/PKK'nın 12 yaşından küçük çocukları silahlı kadrosuna alıp eğitmeye devam ettiği bildirildi. Raporda, "2017'den bu yana uluslararası gözlemciler, YPG ve YPJ'nin Suriye'nin kuzeydoğusundaki mülteci kamplarından çocukları zaman zaman zorla topladığını bildirdi" ifadelerine yer verildi.⁶

Suriye'nin kuzeydoğusundaki askerî ve siyasi gidişatı belirlemek için bu hafta Suriye Demokratik Güçleri (SDG) ve sözde özerk yönetim temsilcileri tarafından üç toplantı yapıldı. Bu toplantılardan ilki, ABD Merkez Kuvvetler Komutanı Michael Corella'nın çarşamba günü SDG'nin sözde genel komutanı Ferhat Abdi Şahin kod adlı Mazlum Kobani ile yaptığı görüşme oldu. Toplantının Haseke vilayetinde gerçekleştiği ifade edildi. İkinci görüşme Kamışlı kentinde geçtiğimiz salı günü Suriye'de faaliyet gösteren Rus güçlerinin komutanı General Alexander Chaiko ile Abdi arasında gerçekleşti. Suriye'nin başkenti Şam'da bu hafta başında sözde özerk yönetim temsilcileriyle rejime bağlı yetkililer arasında üçüncü toplantı yapıldı. Türkiye'nin, Suriye'nin kuzeydoğusuna gerçekleştirmeyi planladığı muhtemel askerî operasyon bu toplantıların ana gündem maddesini teşkil etti.⁷

YPG'ye yakınlığıyla bilinen sosyal medya hesapları, 22 Temmuz'da, YPG'nin elebaşlarından sözde "Terörle Mücadele Birimi Komutanı Cıyan Tolheldan Afrin kod adlı Salwa Yusuk'un" öldürüldüğü yönünde paylaşımlar yapıldı. CENTCOM da Twitter hesabından terörist elebaşı için "baş sağlığı mesajı" paylaştı. Paylaşımında, "Suriye Demokratik Güçleri (SDG) Komutan Yardımcısı Salwa Yusuk, 22 Temmuz 2022'de Suriye'nin Kamışlı yakınlarında düzenlenen saldırıda 2 kadın savaşçıyla birlikte öldürüldü. 2017'den bu yana IŞİD'e karşı mücadele veren kritik liderlendendi. Bu 3 savaşçısının ailelerine, Suriye'nin kuzeydoğusundaki insanlara ve SDG ortaklarımıza baş sağlığı diliyoruz" ifadeleri kullanıldı.⁸

ABD'ye ait yeni bir araç konvoyu 23 Temmuz Cumartesi günü Irak'tan Suriye'ye geçiş yaptı. Askerî ve lojistik malzeme yüklü yaklaşık 60 tırdan oluşan konvoyun Suriye'nin Haseke vilayetinde bulunan Uluslararası Koalisyon üslerine hareket ettiği bildirildi.⁹

• Güney Suriye

Lazkiye'deki Hmeymim'de uzlaşma merkezinden görevlendirilen bir Rus subayın dün, birkaç subay ve Rus askerî polisi unsurları eşliğinde Suriye'nin güney bölgesini ziyaret ettiği,

6 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-disisleri-raporu-ypg-pkk-nin-cocuklari-kacirmaya-devam-ettigini-belgeledi/2640684>

7 <https://turkish.aawsat.com/home/article/3773091/sdg-lideri-abdi-abd-ve-rus-generallerle-gorustü-toplantılarda-ana-gündem-türk>

8 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-ordusundan-ypg-pkkl-elebas-i-icin-taziye-mesaji/2644763>

9 <https://www.syriahr.com/en/260756/>

Dürzilerin çoğunlukta olduğu Suveyde ilinin ileri gelenlerinden Lui el-Atraş ile görüştüğü bildirildi. Rus heyeti, Hmeymim'deki uzlaşma merkezinin el-Kurayya ve Busra eş-Şam kasabalarında Suveyde'den yerel silahlı gruplarla Hmeymim tarafından desteklenen 8. Tugay Güçleri arasında 2020'den bu yana eden anlaşmazlığa bir çözüm bulmak istediğini açıkladı. Görüşmede aynı zamanda başta Suriye ile Ürdün arasındaki sınırlar olmak üzere devriye gezen Rus devriyelerine değinildi.¹⁰

• İdlib ve Harekât Bölgeleri

İran'ın başkenti Tahran'da düzenlenen Astana Formatında Yedinci Üçlü Zirve Toplantısı'nın ortak bildirisinde İdlib konusu ayrıntılı olarak ele alındı. Ortak bildiride "Devlet başkanları, uluslararası insancıl hukuk uyarınca, sivillerin ve sivil altyapının korunmasını sağlarken, terör örgütleriyle bağlantılı tüm diğer bireyler, gruplar, teşebbüsler ve varlıkların tamamen ortadan kaldırılması amacıyla aralarındaki süregiden iş birliğinin devam ettirilmesi hususundaki kararlılıklarını teyit etmişlerdir. İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'ndeki durumu ayrıntılarıyla ele almışlar ve sahada sükûnetin sağlanması için İdlible ilgili bütün anlaşmaların tam olarak uygulanması gerektiğinin altını çizmişlerdir. İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'nin içindeki ve dışındaki sivillere tehdit oluşturan terörist grupların varlığı ve terörist faaliyetleri konusunda ciddi endişelerini dile getirmişlerdir. İnsani durum da dâhil olmak üzere, İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi ve çevresindeki durumdaki normalleşmenin sürdürülebilir olmasını sağlamak için daha fazla çaba göstermek hususunda mutabık kalmışlardır" ifadelerine yer verildi.¹¹

Türkiye sınırına 18 kilometre uzaklıktaki Tel Rifat ilçesini 6 yılı aşkın süredir işgalinde tutan YPG/PKK, sivil yerleşimleri hedef almayı sürdürdü. Tel Rifat'ta yuvalanan YPG/PKK'lı teröristler, Afrin'in kuzeyindeki Kefer Cenne ve güneyindeki Anab köyünde yerinden edilenlerin sığındığı briket evlere roket saldırısı gerçekleştirdi. Terör saldırısı sonucu 1 sivil hayatını kaybetti, 3 sivil yaralandı. Olay yerinde 3 briket ev yıkılırken, bölgedeki siviller enkaz kaldırma çalışması başlattı.¹²

■ IRAK GÜNDEMİ

• Siyaset

İran Dışişleri Bakanı Hüseyin Emir Abdullahiyan, Irak Dışişleri Bakanı Fuad Hüseyin ile ikili ilişkiler ve bazı bölgesel gelişmelerin yanı sıra Tahran ile Riyad arasındaki müzakere sürecini görüştü. İran Dışişleri Bakanı Abdullahiyan, Bağdat'ın bölgesel diyalogu güçlendirme çabalarına değinerek, ülkesinin ikili ve bölgesel boyutta karşılıklı çıkar konularını değerlen-

10 <https://turkish.aawsat.com/home/article/3774761/rus-heyeti-dera'nin-ardindan-suveyda'yi-ziyaret-etti>

11 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/turkiye-iran-rusya-ortak-bildirisinde-suriyede-terror-orgutlerinin-artan-varlik-ve-faaliyetleri-kinandi/2640954>

12 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/tel-rifattaki-ypg-pkknin-afrindeki-briket-evlere-saldirisinda-1-sivil-oldu/2644533>

dirmeye ve fikir alışverişinde bulunmaya hazır olduğunu vurguladı.¹³ Irak Cumhurbaşkanı Berham Salih, Kapsamlı Ortak Eylem Planı'ndan (JCPOA) İran-Suudi görüşmelerine kadar çeşitli konuları içeren bir röportajda, "Bağdat, Tahran ile Riyad görüşmelerinde hayati bir rol oynamaktadır" ifadelerini kullandı.¹⁴

Cezayir Dışişleri Bakanı Ramtan Lamamra, resmî ziyarette bulunduğu Bağdat'ta Iraklı mevkidaşı Fuad Hüseyin ile bir araya geldi. Bağdat'taki Dışişleri Bakanlığında gerçekleşen görüşmede, iki ülke arasında çok boyutlu iş birliğine vurgu yapıldı. Cezayir Dışişleri Bakanı Lamamra da iki ülkeyi birbirine bağlayan maddi, manevi, kültürel ve tarihî geçmişin olduğuna işaret ederek, Irak'ın refahı ve gelişmesi için ülkesinin tüm desteği vermeye hazır olduğunu söyledi. Irak Dışişleri Bakanı Hüseyin, görüşme sonrası düzenlenen ortak basın toplantısında, iki ülkenin, Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle yaşanan gıda güvenliği krizinin aşılması için iş birliği içinde çalışacağını belirtti.¹⁵

Kanun Devleti Koalisyonu Milletvekili Muhammed el-Sahyoud, Kanun Devleti Koalisyonu lideri Nuri el-Maliki ve Sadr Hareketi lideri Mukteda es-Sadr arasındaki gerilimin azaltılması için aşiret şeyhlerinin devreye gireceğini açıkladı. Maliki'nin girişimi memnuniyetle karşıladığını ve Sadr ile yeni bir sayfa açmaya hazır olduğunu ifade etti.¹⁶ Maliki'ye ait olduğu iddia edilen ses kayıtlarının sızmasının ardından Sadr, takipçilerini cuma namazında toplayarak sokakları hareketlendirme sinyali vermişti. Milletvekili el-Sahyoud, Sadr ve Maliki'nin yakında bir araya geleceğini belirtti.¹⁷

Irak başbakanlık makamı için adı öne sürülen Irak Ulusal Güvenlik Danışmanı Kasım el-Araci, adaylığı reddettiğini açıkladı.¹⁸ Bu açıklamadan önce Araci'nin başbakanlık için en güçlü isimlerden biri olduğu belirtiliyordu.

• Güvenlik

20 Temmuz Çarşamba günü Bağdat'ın kuzeyinde terör örgütü IŞİD'e bağlı teröristlerin düzenlediği saldırıda 6 Irak polisinin öldüğü ve 7'sinin de yaralandığı kaydedildi. Saldırıyı yapan grubun 10-15 kişiden oluştuğu belirtilirken saldırı, Bağdat'ın 140 kilometre kuzeyindeki el-Cillam köyü yakınlarında gerçekleşti.¹⁹

Irak Ulusal Güvenlik Danışmanı Kasım el-Araci yaptığı açıklamada, IŞİD'i kınamak ve kanıt toplama görevini yerine getirmek için sürekli çalışmak gerektiğini vurguladı. Ulusal Güvenlik

13 <https://www.kurdistan24.net/tr/tr/story/80159-Iran-ve-Irak-Dis-isleri-Bakanlari-bölgesel-gelismeleri-görüştü>

14 <https://www.tehrantimes.com/news/474780/Iraqi-president-Baghdad-playing-vital-role-in-Tehran-Riyadh>

15 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/cezayir-disisleri-bakani-bagdatta-irakli-mevkidasiyla-gorustu/2643828>

16 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/Tribal-figures-intervene-to-resolve-the-al-Sadr-al-Maliki-crisis>

17 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/Al-Maliki-and-al-Sadr-to-meet-soon-MP-says>

18 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/Al-Araci-bows-out-of-the-premiership-race>

19 <https://english.aawsat.com/home/article/3768746/six-iraq-police-killed-attack-blamed-isis>

Danışmanlığından alınan açıklamada, Ulusal Güvenlik Danışmanı Aracı, IŞİD teröristlerini yargılamak için kanıt toplamak üzere uluslararası soruşturma ekibinin başkanı Christian Richer'ı kabul etti. Richer, ekibin, Irak hükûmetiyle koordineli olarak kendisine verilen görevleri yerine getirmek için bir eylem planı hazırladığını, tüm insanlık suçlarının faillerinin cezazsız kalmaması için çabalarını ve kararlılığını sürdürdüğünü belirtti.²⁰

20 Temmuz 2022'de Irak'ın Duhok vilayetine bağlı Zaho ilçesinin Derkar nahiyesinin bir köyü olan Perekh'de sivilin hayatını kaybetmesine sebep olan saldırı yerel ve uluslararası tepkilere sebep oldu. Saldırıda, Irak'ın orta ve güney kesimlerinden gelen yaklaşık 200 kişilik sivil turist grubunun bir parçasının hedef olduğu saldırıda 9 kişi öldü, yaklaşık 29 kişi yaralandı. Iraklı makamlar saldırının faili olarak Türkiye'yi suçladı fakat Türkiye, Iraklı yetkililerin ve devlet medyasının iddialarını reddetti. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Irak'ın Duhok vilayetinde 8 kişinin hayatını kaybettiği ve 23 kişinin yaralandığı saldırı konusu üzerine Türk Silahlı Kuvvetlerinin (TSK) sivilleri hedef alan herhangi bir operasyon gerçekleştirmediğini ve Irak makamlarının bu "tuzağa" düşmemesi gerektiğini söyledi.²¹

Irak Dışişleri Bakanı Fuad Hüseyin, yerel basında yer alan açıklamalarında, Duhok saldırısı konusunda Türkiye'nin suçlanmasıyla ortaya çıkan krizi tırmandırmayı istemediklerini ve müzakere kapısını açmaktan yana olduklarını ifade etti.²²

Eski Musul Valisi Esil Nuceyfi, Irak hükûmetine, Duhok vilayetinin Zaho ilçesinde sivilin ölümüne neden olan saldırıyı soruşturması çağrısında bulunarak, Türkiye'nin de bu konuda "iş birliğine hazır olduğunu" belirtti.²³

Sadr Hareketi'nin askerî kanadı Saraya el-Salam'ın iki üyesi, Samarra'da IŞİD ile çıkan çatışmada teröristler tarafından öldürüldü. Saraya el-Salam 12 imamdan ikisinin türbelerinin bulunduğu Samarra'nın güneyini koruyor.²⁴

• Ekonomi

ABD'li hukuk firması Vinson & Elkins'in, Irak ile Türkiye arasındaki boru hattı anlaşması konusunda uzun süredir devam eden anlaşmazlıkta ABD Dışişleri Bakanlığı karşısında Irak Petrol Bakanlığını temsil edeceği duyuruldu. Enerji konularına odaklanan Teksas merkezli hukuk firması, Irak Petrol Bakanlığı için çalışmalarını, Yabancı Ajanlar Kayıt Yasası (FARA) adı verilen federal bir yasa uyarınca ABD Adalet Bakanlığına sunulan dosyalar üzerinden yaptı.²⁵

20 <https://ina.iq/turkmen/33986-el-araci-deai-suclamak-icin-kant-toplama-gereini-vurgulad.html>

21 <https://english.aawsat.com/home/article/3770906/turkey-accuses-'terrorists'-targeting-civilians-iraqs-dohuk>

22 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/irak-disisleri-bakani-huseyin-turkiye-ile-gerilimi-tirmandirmak-istemediklerini-soyledi-/2644123>

23 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/eski-musul-valisi-nuceyfi-irakta-turkiyenin-cikarlarina-saldirmak-iraka-zarar-verir/2643835>

24 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/ISIS-killed-members-of-Saraya-Al-Salam-in-Samarra>

25 <https://www.reuters.com/legal/government/law-firm-vinson-elkins-represents-iraq-oil-ministry-state-dept-briefing-2022-07-20/>

Irak'ta devlete ait Hububat Şirketi Genel Müdürü Muhammed Hanun, Irak hükûmetinin; ABD, Avustralya ve Kanada'dan buğday satın almak için 200 milyon dolar tahsis ettiğini söyledi. Gıda fiyatlarının artışından kaynaklanan sorunların aşılması için çaba sarf eden Irak hükûmeti, buğday alımının birkaç aşamada tamamlanacağını belirtti.²⁶

• Sağlık ve Sosyal Hayat

Irak Kültür, Turizm ve Eski Eserler Bakanlığı, Irak'ın 2003 yılında devrilen lideri Saddam Hüseyin tarafından Babil'de yaptırılan ve atıl halde bulunan sarayın müzeye dönüştürüleceğini açıkladı. Sarayın uzun yıllardır maruz kaldığı ihmal sonucu hasar gördüğünü belirten bakanlığa bağlı konferans sarayı müdürü Sabah el-Hesnavi, Saddam'ın sarayının eski tarihî eserlerin sergileneceği müzeye dönüştürülmesi için restorasyon yapılması konusunda bakanlıkla vilayet arasında anlaşma sağlandığını söyledi.²⁷

Duhok'ta gerçekleşen saldırı konusunda Türkiye'nin suçlanması, Irak'ta Türkiye aleyhtarı gösterilerin düzenlenmesine sebep oldu. Diyala Ticaret Odası, Türkiye ürünlerini boykot etme kararı aldı.²⁸

■ IKBY GÜNDEMİ

• Siyaset

Ulusal Hikmet Akımı lideri Ammar el-Hekim'in parlamento toplantısından önce Kürdistan Demokratik Partisi (KDP) ile Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin (KYB) kendi aralarında Cumhurbaşkanlığı adayı üzerine anlaşma yapmaları gerektiği konusunda açıklamada bulunduğu bildirildi. Bu bağlamda el-Hekim'in "Irak Başbakan adayının belirlenmesi ve parlamentodan seçilmesi için önce cumhurbaşkanı seçilmelidir, bu nedenle Kürtlerin bir an önce uzlaşması gerekiyor" dediği kaydedildi.²⁹ Öte yandan 18 Temmuz'da Irak Dışişleri Bakanı ve KDP Politbüro üyesi Fuad Hüseyin, KYB Başkanı Bafel Talabani ile bir araya geldi. Hüseyin ile Talabani'nin görüşmesinde, "Kürtlerin Irak hükûmetinin kurulmasına engel olduğuna" yönelik iddialara izin verilmemesi gerektiğinin tartışıldığı aktarıldı.

20 Temmuz'da KYB Başkanı Bafel Talabani, KDP lideri Mesut Barzani ile bir araya geldi. Görüşmede Irak Cumhurbaşkanlığı adayı konusu masaya yatırıldı.³⁰ İlgili görüşmede, Barzani, Kürtlerin Irak Parlamentosu başkan adayı ve başbakan adayına karışmadığını ve aynı şekilde Şii ve Sünnilerin de Irak Cumhurbaşkanlığı adayının belirlenmesi konusuna karışma haklarının olmadığını belirtti.³¹

26 <https://shafaq.com/en/Economy/Iraq-allocates-200-million-to-buy-wheat-from-abroad>

27 <https://www.cnntrk.com/dunya/saddamin-babildeki-sarayi-muze-olacak>

28 <https://www.basnews.com/tr/babat/765390>

29 https://hawlati.co/page_detail?smart-id=24572

30 <https://esta.krd/176245/>

31 <https://www.rudaw.net/sorani/kurdistan/240720223>

• Ekonomi

IKBY Parlamentosu Kürdistan Adalet Cemaati (Komal) Milletvekili Ömer Gulpi, Süleymaniye'deki parlamento ofisinde, vergilerin toplanması ve artırılmasındaki adaletsizliğe ilişkin basın açıklaması yaptı. Gulpi, IKBY'de yer alan büyük şirketlerin vergi ödemediğini, vergilerin %80'inin küçük şirketlerden ve sanayicilerden toplandığını belirtti. Ayrıca Gulpi, bazı vergilerin yasa dışı bir şekilde arttırıldığını belirterek, "Vergi sadece hükûmetin gelirini artırdı, yurttaşların yaşamlarının iyileştirilmesi üzerinde hiçbir etkisi olmadı" dedi. Gulpi açıklamasının devamında, "Hükûmetin verilerine göre 796 milyar dolarlık gelirden sadece 182 milyar dolar vergi alınmış. Yıllık milyonlarca dolar kazanan tüm petrol şirketleri vergiden muaf tutuldu. Kar ve Rosneft şirketleri geçen yılki petrol anlaşması kirasından 840 milyon dolar aldı ancak yine vergi olarak tek bir dolar ödemediler" ifadelerini kullandı. Ayrıca yasa dışı ve temelsiz bir anlaşma nedeniyle IKBY'nin gelirinin, Süleymaniye ve Halepçe'ye %43, Erbil ve Duhok'a %57 oranında dağıtıldığını belirten Gulpi, söz konusu anlaşmanın sadece iktidarda bulunan KDP ve KYB'nin çıkarlarını korumaya yönelik olduğunu altını çizdi.³⁸

IKBY Maliye Bakanlığı tarafından 25 Temmuz'da Erbil'de, temmuz ayı memur maaşlarının dağıtılmaya başlandığı aktarılırken Süleymaniye'deki bankalarda para kalmadığı iddiasıyla kamu personellerinin ve akademisyenlerin maaşının ödenmediği kaydedildi. Söz konusu duruma ilişkin Süleymaniye yetkilileri, "Erbil yönetimi tarafından Süleymaniye cezalandırılıyor" açıklaması yaparken, hükûmet tarafından Süleymaniye'den yeterli vergi ve gelirin toplanıp merkez bankasına gönderilmediği ve bu yüzden de maaş ödemelerinde gecikmeler yaşandığı ileri sürüldü.³⁹

• Sağlık ve Sosyal Hayat

IKBY'de tespit edilen toplam yeni tip koronavirüs (Covid-19) vaka sayısı 458 bin 74'e yükselirken virüs nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısının 7 bin 456 olduğu ve virüsü yenerek sağlığına kavuşan kişi sayısının da 441 bin 244'e ulaştığı kaydedildi.⁴⁰

■ KÖRFEZ GÜNDEMİ

• Suudi Arabistan

21 Temmuz tarihinde Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed bin Selman arasında bir telefon görüşmesi gerçekleşti. Görüşmede OPEC+ bağlamında devam eden iş birliğinin değerlendirildiği belirtildi. OPEC+ üyelerinin alınan kararlara uymalarından ve küresel enerji piyasasındaki dengeyi ve istikrarı sağlamaya destek

38 <https://www.aa.com.tr/ks/2638899/>- لهسێلمانی له عێراق/عومەر-گولپی-بهدواداچوونمان-کردوو-ههێو-سیستمی-ههلهی-باج-و-خهه-ج-نهکردنی-پاره-بۆ-کۆمپانیان-کان-

39 <https://esta.krd/175436/>

40 https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02yz1yos39usBHkv9WR1o2mKFihNa6XUkvAoCFyESz11yvrTGCcXQKZY8G6PBLZqz&id=100064450459235

vermelerinden dolayı memnuniyet duyulduğu aktarıldı. Putin ve Muhammed bin Selman arasında gerçekleşen telefon görüşmesinin OPEC+ toplantısından iki hafta önce gerçekleşmesi dikkat çekti. Gerçekleşecek OPEC+ toplantısında üretim stratejisinin görüşülmesi beklenmektedir.⁴¹

İsrailli bir gazetecinin Suudi Arabistan seyahatinde Mekke'ye de giriş yaptığı ve bu sebeple sosyal medyada iki ülke arasındaki ilişkilerin gündeme geldiği görüldü. İsrail'in Channel 13 TV haber kanalında gazeteci olan Gil Tamary, Müslüman olmayanların girişinin yasak olduğu Mekke'den görüntüler paylaştı. Arafat Dağı'na tırmanan Tamary'nin seyahatinin onaylanmadığı ve Suudi yetkililer tarafından yaptırıma uğramadığı aktarıldı. Tamary'nin haberinin ise İsrail'e döndükten sonra yayımlandığı tespit edildi. Tamary'nin Mekke'den paylaştığı video Suudi Arabistanlı muhalif kesim ve bazı İsrailliler tarafından sert bir şekilde eleştirildi. Tamary, haberinde hayalinin Mekke'yi ziyaret etmek olduğunu ve onu Mekke'ye götüren şahsın İsrailli bir gazeteci olduğunu bilmediğini ifade etti. Tamary, Twitter'da yaptığı paylaşımında gezisinin Müslümanları gücendirmek için olmadığını ve aslında Mekke'nin önemini ve dinin güzelliğini göstermek istediğini belirtti.⁴²

• Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)

BAE Devlet Başkanı Şeyh Muhammed bin Zayid Al Nahyan, Fransa'ya ziyarette bulundu ve Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile bir araya geldi. Muhammed bin Zayid'in 18 Temmuz'da gerçekleştirdiği Fransa ziyareti, devlet başkanlığı döneminde bir ilki oluşturdu. İki liderin Ukrayna'daki savaşa, Fransa ve Avrupa açısından enerji tedariki konusuna değindiği belirtildi. Ayrıca Macron ve Muhammed bin Zayid, hidrokarbon ve tedarik güvencesine dair ikili bir anlaşma imzalanması konusunda da çalıştıklarını ifade etti. İkili ilişkilerin güçlendirilmesine, kültür, eğitim, uzay, bölgesel istikrar ve güvenlik alanlarına da odaklanıldığı aktarıldı.⁴³

BAE, insan hakları avukatı Asim Ghafoor'u kara para aklama ve vergi kaçakçılığı suçlamalarıyla üç yıl hapse mahkûm etti. Ghafoor'un suçlamaları reddettiği aktarıldı. BAE, Ghafoor'un tutuklanmasının ABD ile iş birliği içinde gerçekleştiğini, ABD'nin BAE'den Ghafoor'un vergi kaçakçılığı ve şüpheli para transferlerini araştırması için yardım talep ettiğini iddia etti. ABD Dışişleri Bakanlığı ise Ghafoor'un tutuklanmasını talep etmediklerini ve konu hakkındaki soruların Adalet Bakanlığına yöneltilmesi gerektiğini ifade etti. Dışişleri Bakanlığı, konu bağlamında BAE'ye konsolosluk desteği sağladıklarını ve Ghafoor'un adil bir dava sü-

41 https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-07-21/putin-saudi-crown-prince-agree-opec-should-keep-cooperating?srnd=premium-middle-east&utm_campaign=socialflow-organic&utm_source=twitter&utm_content=middleeast&utm_medium=social

42 https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-07-19/israeli-journalist-sneaks-into-mecca-on-saudi-trip-causing-stir?utm_campaign=socialflow-organic&utm_content=middleeast&utm_source=twitter&utm_medium=social

43 <https://www.euronews.com/2022/07/18/macron-meets-uae-president-in-paris-to-secure-russian-gas-alternatives>

recinden geçmesi gerektiğini umduklarını belirtti. Ghafoor, Washington merkezli insan haklarıyla ilgili Democracy for the Arab World Now (DAWN) kurumunun yönetici kurulunda yer almaktadır. Ghafoor'un Cemal Kaşıkçı'nın yakın arkadaşı olduğu ve avukatlığını da yaptığı aktarılanlar arasındadır. Cemal Kaşıkçı'nın nişanlısı Hatice Cengiz'in avukatlığını da Ghafoor yürütmektedir.⁴⁴

• Katar

Katar'ın İran ile bölgesel diyalog teklifinde bulunmasının ardından İran Stratejik Dış İlişkiler Konseyi Başkanı Sayed Kemal Kharrazi, Tahran'ın diyalog teklifine olumlu yaklaştığını ifade etti. Daha önce İran dışişleri bakanlığı görevinde bulunan Kharrazi, Katar'ın teklifine dair detayları paylaşmasa da İran'ın bölgesel diyaloga desteğini yineledi. Kharrazi, İran'ın diyaloga Katar, Suudi Arabistan, Mısır ve Türkiye'nin katılımıyla başlamaya hazır olduğunu ifade etti. Kharrazi, Suudi Arabistan'ın son zamanlarda diyaloga dair olumlu yaklaşımından dolayı memnuniyet duyduklarını belirtti.⁴⁵

Katar'ın Kuzey Sahası Doğu (North Field East-NFE) projesindeki tüm ortakları açıklamasının ardından projenin ilk aşamasını uygulamaya başlamak için hazır olduğu belirtildi. Uzmanlar tarafından QatarEnergy'nin ilk aşama için yaptığı anlaşmaların 2023'te ikinci aşama için ortaklık yapılacak şirketleri de belirginleştirdiği ifade edildi. İlk aşama kapsamında QatarEnergy, 5 küresel şirketle (Shell, ExxonMobil, ConocoPhillips, Eni ve TotalEnergies) 28,75 milyar dolar değerinde anlaşma imzaladı. İlk aşama kapsamında Katar'ın sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) üretimini 2025 yılına kadar 77 milyon tondan 110 milyon tona yükseltmesi beklenmektedir. Böylece Katar'ın LNG üretiminin %43 oranında artış yaşayacağı dikkat çekmektedir. İkinci projeye birlikte ise Katar'ın LNG üretimini 2027 yılında kadar 126 milyon tona yükseltmesi beklenmektedir.⁴⁶

• Kuveyt

Kuveyt'te yerel gazete Al-Qabas'ın açıkladığına göre Kuveyt Emiri Şeyh Nevaf el-Ahmed el-Cabir el-Sabah'ın Şeyh Muhammed Sabah el-Salim el-Sabah'ı yeni başbakan olarak belirlediği ifade edildi. Henüz Emirlik Divanı'ndan resmî açıklama yapılmadığı görüldü. Önceki Başbakan Şeyh Sabah el-Halid Hamed el-Sabah, üç ay önce istifasını sunmuştu.⁴⁷

• Umman

Umman'ın petrol üretimi mayıs ayının sonunda geçen yılki verilerle karşılaştırıldığında %9,4 artış göstererek 157.462.200 varile ulaştı. Ulusal İstatistik ve Bilgi Merkezi tarafından açık-

44 <https://www.cbsnews.com/news/us-uae-jamal-khashoggi-lawyer-arrest/>

45 <https://dohanews.co/qatar-proposed-regional-dialogue-with-tehran-former-iran-fm/>

46 <https://dohanews.co/qatar-set-to-begin-first-phase-of-lng-production-following-major-global-partnerships/>

47 <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/kuwait-appoints-new-prime-minister/2640418>

lanan verilere göre mayıs ayı sonunda ham petrol üretimi %12,9 artış gösterdi. Umman'ın toplam petrol ihracatının mayıs ayı sonunda geçen yıla göre %16,3 artış gösterdiği aktarıldı. Doğal gazı bakıldığında ise Umman'ın üretiminin ithalat da dâhil olmak üzere Mayıs 2022 sonunda %1,5 artış göstererek 20.401 milyon metreküpe ulaştığı belirtildi.⁴⁸

• Bahreyn

Bahreyn Sanayi ve Ticaret Bakanı Zayid bin Raşid Al-Zayani, İngiltere ziyaretinde Uluslararası Ticaret Bakanı Anne-Marie Trevelyan ile bir araya geldi. İki ülke arasındaki derin tarihî ilişkilerin ve karşılıklı yatırımların değerlendirdiği belirtildi. Bahreyn ve İngiltere arasındaki ilişkilerde pek çok alanda gelişim sağlandığı aktarıldı. Görüşmede KİK ve İngiltere arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması görüşmeleri de değerlendirildi.

• Yemen

Yemen'in Kızıldeniz kıyısında bulunan ve çevresel tehdit oluşturan FSO Safer tankerindeki bir milyon varil petrole müdahale edilmesi için İngiltere'nin Ortadoğu'dan Sorumlu Bakanı Amanda Milling, ülkesinin 2 milyon euro destekte bulunacağını açıkladı. Mayıs ayında da 4 milyon euro destek sağlayacağını duyuran İngiltere, toplamda 6 milyon euro destek sağladı. Milling tarafından yapılan açıklama Umman, Suudi Arabistan, BAE ve ABD ile gerçekleştirilen toplantıda gündeme geldi. FSO Safer petrol tankerine müdahalenin gerçekleşebilmesi için BM tarafından 80 milyon dolar gerektiği, şimdiye kadar ise 60 milyon dolar toplanabildiği aktarıldı.⁴⁹

BM'nin Yemen'deki tarafları ateşkesi altı ay daha uzatmaları için teşvik ettiği belirtildi. BM Yemen Özel Temsilcisi Hans Grundberg, iki taraftan da güçlü şikâyetler aldıklarını ve ateşkes uzatılmadan önce bu noktalar üzerinde çalışılması gerektiğini ifade etti. İlgili meselelerde anlaşıldığı takdirde ateşkesin uzatılabileceği ve bu girişimin şimdiye kadar ki en büyük adım olacağı ifade edilenler arasındadır. Anlaşmazlıkların çözülebilmesi ve ateşkesin uzatılabilmesi için gelecek günlerde Grundberg'in Husilerin ana müzakerecisiyle görüşmek üzere Umman'a ve meşru hükûmetle görüşebilmek için Aden'e ziyarette bulunacağı belirtildi.⁵⁰

■ KUZAY AFRIKA GÜNDEMİ

• Mısır

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Afrika turu kapsamında ilk ziyaretini Mısır'a gerçekleştirmiş ve burada Mısır Dışişleri Bakanı Samih Şukri ile görüşmüştür. Görüşmenin ar-

48 <https://www.omanobserver.om/article/1122365/oman/oman-production-of-crude-oil-condensates-surpasses-157m-barrels-by-may-2022>

49 <https://reliefweb.int/report/yemen/uk-steps-support-prevent-major-oil-spill-coast-yemen>

50 <https://www.reuters.com/world/middle-east/un-presses-yemen-warring-parties-six-month-truce-extension-sources-2022-07-18/>

dından basına açıklama yapan Mısır Dışişleri Bakanı Samih Şükri, Rusya'dan tahıl ürünleri konusunda taahhüt aldıklarını söylemiştir. Lavrov ise Şükri ile görüşmesinin ardından Arap Ligi Genel Sekreteri Ahmed Aboul Gheit ile görüşmüştür.⁵¹

Mısır Cumhurbaşkanı Abdulfettah el-Sisi Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile Paris'te bir araya gelmiştir. Elysee Sarayı'ndan yapılan açıklamada, Macron ile Sisi'nin görüşmesinde, Ukrayna'daki savaş ve bu savaşın ekonomi, enerji ve küresel gıda güvenliği alanlarındaki sonuçlarının üstesinden gelme yollarının ele alındığı belirtilmiştir. İki liderin, Ortadoğu'daki durumu, İran'ın nükleer programını ve terörle mücadeleyi görüştüğü aktarılan açıklamada, Libya'nın birlik ve bağımsızlığına destek üzerinde durulduğu ifade edilmiştir. Açıklamada, Mısır ve Fransa cumhurbaşkanlarının, iklim meselesi dâhil ele alınan tüm konularda iş birliğini güçlendirme konusunda fikir birliğinde olduğu kaydedilmiştir.⁵²

BRICS Uluslararası Forumu Başkanı Purnima Anand bir Rus haber sitesine verdiği mülakatta Türkiye, Suudi Arabistan ve Mısır'ın BRICS'e üye olmaya hazırlandıklarını ve bu konuda istekli olduklarını dile getirmiştir. Anand, bunun güzel bir gelişme olduğunu çünkü büyümenin her zaman olumlu karşılandığını ve bu durumun BRICS dünyadaki etkisini arttıracığını dile getirmiştir.⁵³

• Libya

Libya'da başkent Trablus'un Fırnac ve Zaviye ed-Dehmani bölgelerinde, ülkenin batısında faaliyet gösteren "Rada" ile "Başkanlık Muhafızları" silahlı grupları arasında yaşanan çatışmalarda, 3'ü sivil 10 kişi hayatını kaybetmiş, 27 kişi yaralanmıştır. Çatışmaların ardından Libya Ulusal Birlik Hükûmeti Başbakanı Abdulhamid Dibeybe İçişleri Bakanı Halid Mazin'i görevden almıştır. Libya merkezli Raid Haber Ağı'na göre, çatışmalar nedeniyle başkentteki Uluslararası Mitiga Havalimanı uçuşlara kapatılmıştır. Trablus'a gelen uçaklar başkentten 200 kilometre doğusundaki Misrata Havaalanı'na yönlendirilmiştir.⁵⁴

Arap Birliği Genel Sekreteri Ahmed Ebu Gayt, son günlerde Libya'da meydana gelen çatışmaların "endişe verici" olduğunu belirtmiştir. Ebu Gayt, Arap Birliği resmî Facebook sayfasından yapılan yazılı açıklamada, Libya'da son günde yaşanan çatışmalara ilişkin değerlendirmelerde bulunmuştur. Libya'nın Trablus ve Misrata kentlerinde ölüm ve yaralanmaların meydana geldiği silahlı çatışmalara değinen Ebu Gayt, "Libyalıların yeniden silaha yönelmesi endişe verici bir gelişme" ifadesini kullanmıştır. Ebu Gayt, Libya makamlarına ülkede güvenliğin sağlanmasına yönelik gerekli önlemleri almaları çağrısında bulunmuştur.

51 <https://www.npr.org/2022/07/24/1113256081/russias-lavrov-visits-egypt-as-part-of-africa-diplomacy-trip>

52 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/fransa-cumhurbaskani-macron-misirli-mevkidasi-sisi-ile-pariste-gorustu/2643780>

53 <https://www.al-monitor.com/originals/2022/07/sisi-advances-egypts-bid-brics-membership>

54 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/libya-basbakani-dibeybe-trablustaki-catismalari-ardindan-icisteri-bakanini-gorevden-aldi/2643671>

Libya Ulusal Petrol Kurumu, 3 aylık bir aranın ardından bazı petrol sahaları ve limanlarında ham petrol ihracatının yeniden başladığını duyurmuştur. Petrol üretiminin yeniden başladığı, Vaha Petrol Şirketine ait petrol sahalarının açıldığı ifade edilen açıklamada, El-Huruç Petrol Şirketi ile Arap Körfezi Petrol Şirketine ait 5 petrol sahasında da üretime başlandığı aktarılmıştır. Açıklamada ayrıca normal üretim oranlarına ulaşılan kadar üretimin kademeli olarak artırılacağı kaydedilmiştir.⁵⁵

• Tunus

Tunus 25 Temmuz'da gerçekleşecek olan anayasa referandumunun arifesindedir. Ülkede 25 Temmuz'da düzenlenecek referandumda, 9 milyon 296 bin 64 kayıtlı seçmen yeni anayasa için oy kullanacaktır. Tunus'ta "Yasemin Devrimi" olarak adlandırılan 2011'deki sürecin ardından yarı parlamenter sistemi içeren 2014'teki anayasanın yerini alacak yeni anayasa, cumhurbaşkanına geniş yetkiler tanıyan 142 maddeden oluşmaktadır. Anayasa ile ilgili en çarpıcı noktalardan biri ise anayasa taslağı hazırlama sürecinde tartışmalara neden olan ve anayasanın ilk maddesi olan "Tunus'un dini İslam'dır" ifadesi yeni anayasada yer almamıştır. Bunun yerine yeni anayasa taslağında, "Tunus İslam ulusunun bir parçasıdır" maddesine yer verilmiştir. Cumhurbaşkanı Said, "Tunus'un dini İslam'dır" maddesinin yeni anayasada yer almayacağına ilişkin tartışmaların üzerine yaptığı açıklamada, "Yeni anayasada İslam hukukunun amaçlarını gerçekleştirmek için çalışıyoruz. Anayasada dini İslam olan bir devletten değil, dini İslam olan bir halktan bahsediyoruz" dedi.⁵⁶ Yeni anayasa taslağına göre, Tunus Halk Meclisinin yanı sıra "Bölgesel ve Yerel Ulusal Konseyi" adıyla ikinci bir meclis daha kurulacak.

Öte yandan Nahda Lideri Gannuşi Tunus Nema Derneğine kara para aklama ve terör faaliyetlerini finanse etme şüphesiyle soruşturma başlatan Terörle Mücadele Yargı Merkezine bağlı soruşturma hâkimine ifade vermiştir. Gannuşi'nin avukatlarından Samir Dilo, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, "Onlarca avukatın savunduğu Gannuşi'nin sorgusunun 9 saat sürdüğünü ifade etmiştir.⁵⁷

Tunus'un kuzeyinde geçen hafta başlayan orman yangınının tamamen kontrol altına alındığı bildirilmiştir. Tunus İçişleri Bakanlığı, başkent Tunus'un yakınındaki Ben Arus kentinde yer alan Bukernin Dağı'ndaki yangına ilişkin açıklama yapmıştır. Bukernin Dağı'nda 19 Temmuz'da başlayan orman yangınının kontrol altına alındığı belirtilen açıklamada, "Sivil Savunma Birliklerine bağlı mobil itfaiye ekiplerinin ve hava kuvvetlerine ait helikopterlerin kullanıldığı söndürme çalışmalarının sonucunda Bukernin Dağı'nın farklı bölgelerinde çıkan yangınlar tamamen kontrol altına alındı" ifadelerine yer verilmiştir.⁵⁸

55 <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/libya-ulusal-petrol-kurumu-petrol-ihracati-yeniden-basladi/2642379>

56 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/tunus-25-temmuz-da-yeni-anayasa-icin-sandiga-gidiyor/2644479>

57 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/gannusi-terorle-mucadele-yargi-merkezi-nde-9-saatlik-ifadenin-ardindan-serbest-birakildi/2640989>

58 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/tunus-taki-orman-yangini-kontrol-altina-alindi/2644288>

• Cezayir

Cezayir, İtalya ile yeni bir gaz anlaşması imzalamıştır. Anlaşmayla birlikte İtalya, ilave olarak 4 milyar metreküp gaz ithal ederek Cezayir'in en büyük müşterisi durumuna gelecektir. Anlaşmanın ayrıntıları Cezayir'de İtalya başbakanı Mario Draghi ve Cezayir Cumhurbaşkanı Abdülmecid Tebbun tarafından düzenlenen ortak basın toplantısında açıklanmıştır.⁵⁹

Cezayir Dışişleri Bakanı Ramtan Lamamra, resmî ziyarette bulunduğu Bağdat'ta Iraklı mevkidaşı Fuad Hüseyin ile bir araya gelmiştir. Bağdat'taki Dışişleri Bakanlığında gerçekleşen görüşmede, iki ülke arasında birçok alanda iş birliğine vurgu yapılmıştır. Irak Dışişleri Bakanı Hüseyin, görüşme sonrası düzenlenen ortak basın toplantısında iki ülkenin, Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle yaşanan gıda güvenliği krizinin aşılması için çalışacağını belirtmiştir. Dünyayı etkileyen krizle ilgili Moskova ve Kiev yönetimleriyle görüştiklerini bildiren Hüseyin, Cezayirli mevkidaşıyla da bu krizin aşılması için iki ülkede atılacak adımları ele aldıklarını aktarmıştır.⁶⁰

Cezayir Dışişleri Bakanı Ramtan Lamamra, Şam'a bir ziyarete bulunarak burada üst düzey bürokratlarla görüşmüştür. Cezayir Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada ziyaretin Cezayir'in Kasım ayında yapılacak Arap Birliği zirvesi hazırlıklarının bir parçası olarak iki gün sürmesi planlanmıştır. Bu ayın başlarında, Suriye rejiminin Dışişleri Bakanı Faysal Mikdad, Cezayir'in bağımsızlık törenlerinin 60. yıldönümüne nedeniyle Cezayir'i ziyaret etmişti.⁶¹

• Fas

İsrail Savunma Bakanı Aviv Kochavi, Fas'a 3 gün süren bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Burada Fas Savunma Bakanı Abdellatif Loudiyi ve Genelkurmay Başkanı Belkhir El-Farouk ile görüşen Kochavi yaptığı konuşmada iki ülke arasındaki güvenlik ilişkileri ve İran'ın bölgedeki etkisi hakkında görüşme yapılmıştır.⁶²

Fas'ın kuzeyindeki El-Araış, Vezzan, Taza, Tatvan ve Şafşavan kentlerinde geçen haftanın başından bu yana çıkan 6 orman yangını "ülke tarihindeki en büyük yangınlar" olarak değerlendirilmektedir. Ülkede bir hafta içerisinde çıkan orman yangınlarında 9.200 hektar alan zarar görmüştür. İtfaiye ve sivil savunma ekiplerinin yanı sıra ordu ve jandarma birliklerinin de destek verdiği yangın söndürme çalışmaları ise devam etmektedir.⁶³

59 <https://www.euronews.com/2022/07/18/italys-draghi-visits-algeria-for-gas-talks-while-political-crisis-continues-at-home>

60 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/cezayir-disisleri-bakani-bagdatta-irakli-mevkidasiyla-gorustu/2643828>

61 <https://www.middleeastmonitor.com/20220724-top-algerian-diplomat-arrives-in-damascus-to-meet-regime-officials/>

62 <https://www.middleeastmonitor.com/20220719-bilateral-security-ties-dominate-israel-army-chiefs-talks-in-morocco/>

63 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/yaniginlar-fasta-ormanlari-yok-ediyor/2641599>